

سبقت‌های و بزرگ‌ولیه علی‌علیه‌السلام

می‌توان بحث را با سوال زیر آغاز کرد:

(بعد از سلام و تبریک به مناسبت عید سعید غدیر)

اگر به شما بگویند در مورد نحوه برگزاری امتحانات آخر سال یک مصاحبه رادیویی با وزیر آموزش پرورش انجام شده است، آیا شما مشتاق شنیدن آن مصاحبه هستید یا نه؟ چرا؟

اگر بگویند ۵ دقیقه از این سخنرانی را بشنوید و نسبت به بقیه بی تفاوت باشید! مطلب مهمی نبوده است! شما چگونه با آن مواجه می‌شوید؟

اگر شما یک فرد متوجه و خردمند باشید و نسبت به نحوه برگزاری امتحانات آخر سال حساسیت و توجه داشته باشید، مطمئناً خواهید گفت که میخواهید تمام نکات آن مصاحبه را دقیقاً بخوانید و یا بشنوید، زیرا ممکن است در سرنوشت تحصیلی شما موثر باشند و هرگز راضی نمی‌شوید حتی اندکی از آن را از دست بدهید!

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله در روز غدیر در صحرائی به نام جحفه خطابه‌ای فرمودند که در حدود سه ساعت به طول انجامید و در آن مسیر سعادت بشریت را معین نمودند! این خطابه به "خطبه غدیر" مشهور است و اکثر ما مسلمانان به جز چند عبارت از آن را نمی‌دانیم!!

ماجرای غدیر چه بود؟

پیامبر چه مطالبی را بیان فرمودند؟

چرا "غدیر" را از ما پنهان نگاه داشته‌اند؟! مگر آگاهی ما از آن چه ضرری برای دیگران دارد؟

ماجرای غدیر

سال دهم هجرت بود. پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله به قصد انجام اعمال حج از مدینه به مکه سفر کردند. سفر ایشان، به اطلاع مسلمانان نواحی مختلف رسیده بود. از این رو گروه‌های بسیاری برای اینکه اعمال حج را در حضور پیامبر انجام دهند، به مکه آمده بودند و همراه ایشان حج گزار شدند. پس از مراسم حج و سخنرانی‌های گوناگونی که رسول اکرم در مکه ایراد نمودند، کاروان‌ها تصمیم گرفتند به مدینه بازگردند. همه آمدند تا به صحرائی کوهستانی جحفه رسیدند. در کنار غدیر خم. در این محل جبرئیل بر پیامبر نازل شد و این آیه را بر ایشان خواند:

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

ای فرستاده خدا! دستوری را که خدا برای تو فرستاده است، به مردم برسان. اگر نه، رسالت خود را انجام نداده‌ای! خدا تو را از شرّ مردم حفظ خواهد نمود.

این بود که پیامبر پس از نزول آیه فوق در محل غدیر درنگ کردند و دستور دادند تا گروه‌هایی که پیش رفته‌اند، برگردند و آنان که عقب مانده‌اند، برسند تا مردمان را از امر الهی و ویژه‌ای آگاه نمایند! پس از اقامه نماز ظهر دستور دادند منبری از جهاز شتران ساختند. آن‌گاه فرمودند تا همه آن جمعیت انبوه گرد آمدند. تاریخ نویسان اهل سنت نوشته‌اند، در آن روز ۱۲۰۰۰۰ نفر در پای آن منبر حضور داشتند!

پیامبر در میان آن جمعیت انبوه بر آن منبر بالا رفتند و درباره نزدیک شدن مرگ خود، دوباره سخن گفتند. آن‌گاه وحی و دستور الهی را درباره تعیین جانشین ذکر نمودند و به مردم یادآوری کردند که ایشان پیامبر خدا هستند و احکام خدا را ابلاغ کرده‌اند و اکنون می‌خواهند آخرین مسئله مهم دینی را بگویند.

آن‌گاه علی بن ابی طالب را پیش خود خواندند. نخست حضرت علی در کنارشان ایستاده بودند. پس از ذکر فضائل بیشمار دربارۀ امیرالمؤمنین علیه السلام به معرفی ایشان پرداختند و سپس دست ایشان را گرفتند و بلند نمودند. بعد، از روی آن منبر، با حضور آن جمعیت پس از خواندن آیاتی از قرآن و گفتن سخنانی درباره رسالت و جانشینی با صدای بلند فرمودند:

مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ

هر کس که من تا کنون مولا و سرپرست او بودم، سپس این علی مولا و سرپرست اوست.

آن‌گاه در حق کسانی که علی را یاری کنند، دعا کردند و آنان را که او را ترک گویند نفرین نمودند.

پس از آنکه مراسم رسمی اعلان جانشینی علی بن ابی طالب به پایان رسید، و چگونگی سرپرستی امت پس از پیامبر (برای آخرین بار به صورت رسمی) روشن گردید (و معین شد سرپرستان و پیشوایان مردم بعد از رسول خدا، علی و فرزندان از نسل او می‌باشند) این آیه نازل شد:

... أَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا... .

امروز دینتان را برایتان کامل نمودم و نعمتم را بر شما تمام ساختم و راضی شدم که اسلام دین شما باشد.

پس از آن مردمان آمدند و به امر پیامبر با علی بیعت نمودند و ایشان را مولای خود نامیدند. دست او را فشردند و پذیرفتند که علی امام و پیشوای آنان باشد و با حضرتش بیعت کردند.

رسول اکرم درباره او فرمودند: او را امیرالمؤمنین بنامید و نیز فرمودند این لقب جز بر حضرت علی علیه السلام بر کسی سزاوار و شایسته نیست.

برخی از تاریخ نویسان نوشته‌اند که رسول اکرم سه شبانه روز در سرزمین غدیر ماندند تا همه بتوانند با حضرت علی بیعت کنند. (زیرا جمعیت حاضرین در غدیر بسیار زیاد بود)

بعد از این بخش می توان عباراتی از خطبه غدیر را برای دانش آموزان خواند تا با آن آشنا شوند

نگاهی به خطبه غدیر

غدیر مشعلی است که رسول خدا دیروز برافروخت تا امروز از آن بهره گیریم و فردا زندگانی بهتر داشته باشیم و خطبه غدیر کتابی است همواره گشوده تا پیوسته در آن نظر کنیم و درس زندگی از آن بیاموزیم.

در خطبه غدیر رسول خدا با خطاب "ای گروه مردمان" سخن می گویند! نه تنها مردمان حاضر در غدیر خم در روز ۱۸ ذیحجه سال دهم هجری، نه تنها مردم مکه و مدینه، نه تنها مسلمانان آن روز، بلکه هر انسانی در هر زمانی و در هر زمینی که هست، پیامبر اکرم با او سخن می گویند.

"پیام غدیر" مانند "پیام نبوت" پیامی به همه نسلها در همه دورانها و در همه مکانها است.

بخشهایی از خطبه غدیر:

۱. فاعلموا معاشر الناس! ان الله نصبه لكم ولياً و اماماً مفترضاً طاعته

ای گروه مردمان! بدانید خدا او (علی) را بر شما ولی و امام قرار داده است. اطاعت او را بر شما واجب نموده است.

۱-۱: خدای متعال حضرت علی را برای امامت و پیشوایی انتخاب نموده است.

۱-۲: اطاعت از ایشان بر همگان واجب است.

۲. معاشر الناس! ان علیاً و الطیبین من ولدی هم الثقل الاصغر و القرآن الثقل الاکبر فکل واحد منبیء عن صاحبه و موافق له لن یفرقا حتی یردا علی الحوض.

ای گروه مردمان! علی و پاکان از فرزندانم (که از نسل اویند) ثقل اصغرند و قرآن ثقل اکبر است. هر یک از دیگری خبر می دهد و با آن توافق دارد. این دو از هم جدا نمی شوند تا در حوض کوثر بر من وارد شوند.

۱-۲: قرآن و عترت پیامبر، جدایی ناپذیر و مکمل یکدیگرند و بشر برای رسیدن به سعادت باید که از هر دو بهره بگیرد.

۳. معاشر الناس! انا صراط الله المستقیم الذی امرکم باتباعه ثم علی من بعدی ثم ولدی من صلبه ائمه الهدی یهدون بالحق و به یعدلون.

ای گروه مردمان! منم راه مستقیم خدا که شما را به پیروی از آن امر فرموده است. پس از من علی است، سپس فرزندانم از نسل او، امامانی که به سویی حق هدایت می کنند و به یاری حق به عدالت رفتار می کنند.

۱-۳: پیروی از راهی که خدا به آن دستور داده است فقط و فقط در پیروی از پیامبر اکرم و علی و فرزندان ایشان خلاصه می شود و بس!

۴. الا ان الخاتم الاثمه منا القائم المهدي

بدانید! آخرین امام از ما قیام کننده مهدی است.

۱-۴: امام زمان نیز در خطبه غدیر پیامبر به مردم معرفی شدند و ویژگیهای ایشان بر شمرده شد.

۵. معاشر الناس! قولوا الذي قلت لكم و سلموا علي علي بامر المومنين... و قولوا "الحمد لله الذي هدانا لهذا و ما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله"

ای گروه مردمان! آنچه به شما گفتم بگوید و بر علی به عنوان امیرالمومنین سلام کنید... و بگویید: "حمد و سپاس خدای را که ما را بر این امر هدایت فرمود و اگر خداوند هدایت نمی کرد ما به هدایت نمی رسیدیم.

۱-۵: امیرالمومنین، لقب حضرت علی علیه السلام است.

۲-۵: پذیرش ولایت امیرالمومنین، هدایتی از جانب خداوند است و باید پروردگار کریم را بر این نعمت والا شکر نمود.

عید غدیر:

در روز هیجدهم ذیحجه سال دهم هجری مهمترین واقعه اعتقادی تاریخ اسلام اتفاق افتاد. در آن روز پیامبر اکرم از جانب خداوند، حضرت علی علیه السلام را به پیشوایی امت اسلام به طور رسمی منصوب نمودند. این رویداد مهم اعتقادی همان روز جشن گرفته شد. مسلمانان دسته دسته برای تهنیت به حضور امیرالمومنین رفتند و مقام سرپرستی و ولایت ایشان را به آن حضرت تبریک گفتند.

پیامبر اکرم از این روز به عنوان "برترین عید امت" یاد نموده اند. بنابراین مسلمانان هر ساله این روز را جشن می گیرند و اعمال و آداب مربوط به آن را انجام می دهند.

مسلمانان هنگامی که در روز غدیر به یکدیگر می رسند، دست یکدیگر را می فشارند و می گویند:

"الحمد لله الذي جعلنا من المتمسكين بولايه اميرالمومنين و الاثمه المعصومين عليهم السلام"

برخی از آداب مربوط به عید غدیر، عبارت است از:

۱. تهنیت و تبریک گفتن	۷. هدیه دادن
۲. دست دادن	۸. روزه گرفتن
۳. تبسم و اظهار شادی	۹. افطاری دادن
۴. پوشیدن لباسهای فاخر	۱۰. نیکی کردن
۵. غذا دادن	۱۱. صلوات فرستادن
۶. دید و بازدید	۱۲. نماز روز عید غدیر (که در مفاتیح الجنان آمده)

درباره این آداب می توان به احادیث در برکه ضمیمه نیز اشاره نمود.

برای توجه بیشتر می توان از سوالات زیر استفاده نمود:

اگر در روزنامه آگهی کنند که هر کس فردا در میدان ونک از طلوع آفتاب تا غروب آن اگر با خوشرویی حاضر شود، تا یک سال هر روز ۱۰ بسته هدیه از لبنیات کاله و یک محصول غذایی جدید دریافت می کند، شما چگونه برخورد می کنید؟

اگر فرد قابل اطمینانی به شما خبر دهد، فردا در خیابان آزادی به تمام افرادی که "ملیت ایرانی" دارند، در صورت حضور در محل، ۱۰۰۰۰۰۰ تومان هدیه داده می شود، شما چه می کنید؟

اگر به شما بگویند یک حراج استثنایی در پیش روست و شما با اندک تلاشی می توانید، "یک شب ره صد ساله بروید"، آیا مشتاق به دانستن درباره آن "حراج" نیستید؟

اگر در امور دنیایی استفاده از مزایای مالی بیشتر و در جریان امور سرنوشت ساز قرار گرفتن، عاقلانه و خردمندانه است، آیا در امور اخروی این کار پسندیده تر نمی باشد؟

"روز غدیر" برای "شیعیان امیرالمومنین علیه السلام فرصت یک "حراج استثنایی" است:

می دانید چگونه می توان کاری کرد تا خداوند متعال در روز قیامت به نظر رحمت به آدمی نگاه کند؟ (فقط با یک تبسم در روز غدیر!)

می دانید چگونه می توان "قصری در بهشت" را با پیش خرید کرد؟ (فقط با یک تبسم در روز غدیر!)

می دانید چگونه می شود اشتباهات و گناهان گذشته را جبران کرد و از خدای متعال خواست تا آنان را یکباره ببخشد؟
(با تزئین کردن در روز غدیر!)

می دانید چگونه می توان مژده بهشت از خدای متعال دریافت کرد؟ (اگر به دیدن یک فرد مومنی در روز غدیر بروید!)
غدیر با این همه ویژگیهای استثنایی در پیش روی ما است، کاش قدرش بدانیم!
و ای کاش خدای متعال ظهور "موعود غدیر" را برساند....

و من الله التوفیق